

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/146/2017
Identifikačné číslo spisu: 1211208558
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1211208558.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne W. bývajúcej v L., proti žalovanej ZH Kredit, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 36 049 581, zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, o zaplatenie 874,41 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 77/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. mája 2013, sp. zn. 3 Co 595/2012, 3 Co 600/2012, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 4. júna 2012, č. k. 18 C 77/2011-180 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 874,41 Eur. Zároveň zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 52,- Eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR č. 3215/1999 - A bola K. dňa 1. júla 1999 zrušená a vstúpila do likvidácie. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „konkurzný súd“) uznesením zo dňa 20. apríla 2001, sp. zn. 7 K 70/2001, vyhlásil na majetok úpadcu K. konkurz. Správca konkurznej podstaty I. dňa 25. mája 2005 vydal platobný výmer č. 677/2005, na základe ktorého uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť na účet úpadcu 5 871,- Sk titulom dlžného poistného a poplatok z omeškania vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy do dňa zaplatenia poistného. Na základe súhlasu konkurzného súdu došlo k predaju súboru pohľadávok úpadcu žalovanej. Žalovaná dňa 24. júna 2008 podala na Okresný súd Trenčín návrh na vykonanie exekúcie (sp. zn. 62 Er 1295/2008). Súd vydal poverenie dňa 7. júla 2008. Exekučný titul (platobný výmer č. 677/2005) bol súdom vyhlásený za nulitný akt (neexistujúci) a z uvedeného dôvodu bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená. Exekúcia teda nemala vôbec prebehnúť. Súdnym exekútor na základe žiadosti žalobkyne na vrátenie vymožených peňazí poukázal žalobkyni 216,76 Eur - trovy exekúcie a sumu 874,41 Eur odmietol vrátiť z dôvodu jej prevedenia žalovanej. Súd prvej inštancie poukázal na to, že všetky vymožené finančné prostriedky od žalobkyne boli vymožené neoprávnene, a preto mali byť žalobkyni vrátené s poukazom na § 451 Občianskeho zákonníka. Preto zaviazal žalovanú

na ich zaplatenie žalobkyni. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 5. septembra 2012, č. k. 18 C 77/2011-191 zaviazal žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 52,- Eur.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 9. mája 2013, sp. zn. 3 Co 595/2012, 3 Co 600/2012 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie a žalobkyni nepriznal trovy odvolacieho konania. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej vzniklo plnením (vymožením) na základe vykonateľného rozhodnutia, ktoré exekučné konanie bolo následne vyhlásené za neprípustné a zastavené z dôvodu, že platobný výmer - rozhodnutie na základe ktorého bolo exekučné konanie začaté, je nulitným aktom (viď aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 7 Cdo 23/2011). Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonom zodpovedajúci. V odvolaní sa neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvej inštancie pri rozhodovaní veci nebol mal vedomosť alebo ktoré by nebol uvážil. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom iný než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Ohľadne vyrubenia súdneho poplatku za podané odvolanie odvolací súd konštatoval, že v danom spore nie je možné posudzovať predmet sporu podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. V danom prípade nejde o nárok na zaplatenie dlžného poistného na zdravotné poistenie, ale ide o vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd preto aj napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podala dovolanie žalovaná, ktoré odôvodnila § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. a/ O.s.p. - že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a § 237 písm. f/ O.s.p. - že sa jej ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pre súdom. Dovolateľka uviedla, že v predmetnom konaní sa rozhodovalo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, pretože o uplatnenom nároku žalobkyne vo vedenom konaní mal rozhodovať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova 2, 829 24 Bratislava, IČO: 30 796 482 (ďalej len „Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou“ alebo „úrad“). Zároveň považovala napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený, teda arbitrárny, čo v konečnom dôsledku spôsobilo jeho nezákonnosť. Mala za to, že odvolací súd sa v rozsudku žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s nosnými dôvodmi jej odvolania, čím inter alia trpí rozsudok nepreskúmatelnosťou. Mala tiež za to, že odvolací súd nielenže vyslovil nesprávne závery v rozpore so skutkovým stavom a vykonanými dôkazmi, ale dokonca tieto závery nedostatočne odôvodnil. Pritom porušenie právnych noriem v dôsledku svojvôle (napr. nerešpektovaním kogentnej normy) alebo v dôsledku interpretácie, ktorá je v zjavnom rozpore s princípom spravodlivosti, potom zakladá porušenie základných práv a slobôd, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a skutočnosti navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu žalovanej nevyjadřila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší“ alebo „dovolací súd“) uznesením zo 14. októbra 2015, sp. zn. 1 Cdo 322/2013 dovolanie žalovanej odmietol a rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nezistil podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 238 ods. 1 až ods. 3 O.s.p. a ani podľa § 237 O.s.p. Išlo preto o dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 882/2016, na základe sťažnosti obchodnej spoločnosti ZH Kredit, s.r.o. rozhodol tak, že jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

Ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 322/2013 zo 14. októbra 2015 porušené bolo a označené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že najvyšší súd neposudzoval procesnú prípustnosť dovolania dôkladne z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p. Poukázal na to, že ak rozhodnutie dovolacieho súdu obsahuje záver o tom, že k takýmto vadám nedošlo, avšak absentuje akékoľvek, hoci aj stručné odôvodnenie tohto záveru, nemožno dospieť k inému ako takému záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia nespĺňa. Ústavný súd uviedol, že právny záver najvyššieho súdu je zjavne arbitrárny, nereagujúci na skutkovo a právne významné skutočnosti týkajúce sa dovolania žalovanej proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Preto v zhode so svojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami v obdobných veciach dospel k záveru, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo žalovanej na súdnu ochranu, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

8. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti a dôvodnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C.s.p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.) a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

9. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný na prejednanie dovolania (§ 35 C.s.p.), po tom ako ústavný súd zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie, po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C.s.p. a rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal opätovne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p.

11. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie ale nesmeruje proti rozsudku so znakmi rozsudku, proti ktorému bolo dovolanie prípustné podľa § 238 O.s.p.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené, žalovanou sledovaný účel podania dovolania mohol nastať len vtedy, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

13. Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

14. Vzhľadom na námietku dovolateľky, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p., dovolací súd skúmal, či vec patrí alebo nepatrí do právomoci súdu a teda, či je námietka dovolateľky v tejto časti dôvodná.

15. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

16. Občiansky súdny poriadok vymedzoval právomoc súdov v ustanovení § 7. V odseku 1 tohto paragrafu určil, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú veci (nároky), ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Takto ohraničený súbor sa týkal vzťahov súkromného práva, ktoré sa spravujú princípmi právnej rovnosti a vôľovej autonómie účastníkov. Veci, zaradené do tohto súboru, prejednávajú a rozhodujú prevažne súdy; len výnimočne, ak to ustanovuje zákon, prejednávajú ich a rozhodujú o nich iné orgány. Podľa § 7 ods. 2 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavali aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodovali o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Nad rámec, vymedzený uvedenými súbormi vzťahov, súdy podľa § 7 ods. 3 O.s.p. v občianskom súdnom konaní prejednávali a rozhodovali aj iné veci, ktoré sa už, na rozdiel od predchádzajúcich, nezakladajú priamo na práve súkromnom, tieto však vždy len vtedy, ak to ustanovuje zákon.

17. Uvedené ustanovenia O.s.p. sa premietli aj do Civilného sporového poriadku, kde je v článku 1 základných princípov C.s.p. vyjadrená všeobecná zásada prioritizácie súdu ako hlavného orgánu ochrany práva. V zmysle § 3 C.s.p. súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Podľa § 4 C.s.p. iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon. Dovolací súd rešpektujúci svoj záver uvedený v bode 8. tohto rozhodnutia, pristúpil teda k posudzovaniu otázky právomoci súdu podľa právnych predpisov platných v čase podania dovolania.

18. Vzhľadom na predmet daného konania a subjekty, ktoré v ňom majú postavenie účastníkov, a právny základ, z ktorého je žaloba vyvodzovaná, nie je podľa dovolacieho súdu za potrebné bližšie vysvetliť, ktoré vzťahy považuje zákon za pracovné, rodinné, obchodné a hospodárske. Pokiaľ ale ide o ostatné vzťahy, vypočítané v § 7 ods. 1 O.s.p., je pre účely ďalšieho výkladu vhodné podať ich stručnú charakteristiku.

19. Za občianskoprávne vzťahy v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 O.z. treba pokladať majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.

20. Občiansky zákonník (ďalej aj „O.z.“) ako legislatívny základ všetkých občianskoprávných vzťahov vôbec, upravuje teda všeobecné majetkové a osobné vzťahy založené na princípe právnej rovnosti (§ 2 ods. 2 O.z.) a autonómie (§ 2 ods. 3 O.z.) ich subjektov, t. j. právnej možnosti na základe vlastného rozhodnutia fyzických, právnických osôb a štátu usporiadať si vzájomné práva a povinnosti odlišne od zákona. Charakteristickým znakom týchto vzťahov je rovnocenné postavenie subjektov, pri ktorom jeden z účastníkov nemôže jednostranným úkonom založiť povinnosť druhého účastníka a nemôže ani autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého subjektu. Na rozdiel od toho verejnoprávne vzťahy, ako vzťahy upravené normami verejného práva, sú postavené na princípe nadriadenosti a podriadenosti subjektov (princíp subordinácie). Pre tieto právne vzťahy je typické, že jeden zo subjektov (orgán verejnej moci) ukladá jednostranne druhému účastníkovi právneho vzťahu na základe zákona a presne stanoveným spôsobom povinnosti prostredníctvom autoritatívnych administratívnych aktov aplikácie práva. V týchto vzťahoch vystupuje zjavne do popredia princíp nerovnosti účastníkov a chýba tu autonómia vôle podriadeného účastníka.

21. Pre vyriešenie otázky, či tá-ktorá vec patrí do právomoci súdu v zmysle uvedených ustanovení, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje návrhom na začatie konania uplatnený nárok (predmet súdneho konania), tento vzťah dôsledne analyzovať a následne po

právnej stránke správne vyhodnotiť a posúdiť. Za účelom zabezpečenia podkladov nevyhnutných pre tento postup ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v návrhu na začatie konania rozhodujúce skutočnosti (§ 79 ods. 1 O.s.p.). Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok analyzoval a právne kvalifikoval z aspektov významných tak pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. právomoci, príslušnosti, spôsobilosti byť účastníkom konania), ako aj pre prípadné posúdenie veci samej. Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť. Je totiž vždy vecou súdu, aby podal jeho právnu kvalifikáciu. Ak ho ale predsa len v návrhu právne vyhodnotí, súd tým nie je viazaný.

22. Pre analýzu právneho vzťahu účastníkov a posúdenie jeho povahy z hľadiska právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobca vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú majú povahu práva a povinnosti účastníkov, tvoriace obsah tohto právneho vzťahu. Len uvedené kritérium je určujúce pre posúdenie, či návrhom uplatnený nárok je vyvodzovaný z takého právneho vzťahu, ktorý možno podriaďiť pod niektorý z právnych vzťahov vymenovaných v § 7 ods. 1 O.s.p. (porovnaj tiež rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 128/1997).

23. Žalobkyňa sa domáhala v návrhu na začatie konania o splnenie povinnosti žalovanou zaplatením sumy 874,41 Eur s príslušenstvom. Ako rozhodujúce skutočnosti žalobkyňa uviedla, že podaným návrhom sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 O.z. V návrhu na začatie konania sú teda ako rozhodujúce skutočnosti (§ 79 ods. 1 O.s.p.) tvrdené, že žalovaná v rámci exekučného konania, ktoré iniciovala voči žalobkyni, vymohla od žalobkyni sumu 1 091,17 Eur, a to napriek tomu, že exekúcia bola neskôr právoplatne zastavená ako neprípustná. Poverený exekútor žalobkyni na jej žiadosť vrátil sumu 216,76 Eur a so zvyškom sumy vo výške 874,41 Eur ju odkázal na žalovanú, ktorej medzičasom vymoženú sumu previedol. Z tohto dôvodu došlo u žalovanej k bezdôvodnému obohateniu z neplatného právneho úkonu podľa § 39 O.z. a ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Je tu teda tvrdený vzťah vyplývajúci z hmotného práva medzi žalobkyňou ako tou, na úkor ktorej sa iný obohatil a žalovanou ako tou, ktorá sa bezdôvodne obohatila a musí majetkový prospech vydať. Takto skutkovo vymedzený návrh, bez ohľadu na to, ako tvrdený skutkový stav žalobkyňa právne vymedzuje, je nepochybne vyvodzovaný z občianskoprávneho (majetkového) vzťahu medzi fyzickou osobou na jednej strane a právnickou osobou (súkromnou obchodnou spoločnosťou) na strane druhej a upraveného Občianskym zákonníkom.

24. Žalovaná poukazuje v dovolaní na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Rks 1/2010 z 21. apríla 2010, ktorého výrok znie, že „na rozhodnutie o nároku žalobcu na zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení... je daná právomoc Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou“. Tu dovolací súd uvádza, že závery uvedeného rozhodnutia (ako aj iné obdobné rozhodnutia - porovnaj rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 8 Cdo 83/2016, 6 Cdo 126/2014, 6 Cdo 102/2011, 6 Cdo 25/2011) nie je možné aplikovať na prejednávanú vec, pretože sa nejedná o nárok subjektu - obchodnej spoločnosti, ktorý si uplatňuje žalobou na súd zaplatenia (postúpenej) pohľadávky od fyzickej osoby, ktorá bola dlžná na (zdravotnom) poistnom. V prejednávanom prípade si fyzická osoba uplatňuje v súdnom konaní nárok na zaplatenie sumy, pričom z povahy veci objektívne nie je možné, aby si predmetný nárok uplatnila na Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej aj „úrad“) podľa § 18 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach v znení neskorších predpisov.

25. Zároveň s poukazom na dovoláciu argumentáciu žalovanej (§ 19 ods. 16 zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov), tu dovolací súd zdôrazňuje, že žalobkyňa sa nedomáha vrátenia zaplateného preplatku na poistnom od zdravotnej poisťovne, ale vydania bezdôvodného obohatenia (ktoré ani nevzniklo ako preplatok na poistnom) od súkromnej obchodnej spoločnosti. Dovolateľka taktiež argumentuje ustanovením § 85h ods. 3 zákona č. 581/2004 Z.z., ktorý hovorí, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vydáva platobné výmery vo veciach poplatkov z omeškania, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004. Tu treba podotknúť, že uvedené ustanovenie nemožno brať v predmetnom prípade do úvahy, nakoľko sa nejedná

o výmer vydaný úradom vo veci poplatku z omeškania. Dovolací súd nedospel k záveru, že by nebola daná právomoc súdov konať v predmetnej veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2014 zo dňa 30. júla 2015).

26. Rozhodovanie žalobkyňou tvrdeného sporu medzi ňou a žalovanou vyplývajúceho podľa ich skutkových tvrdení z občianskoprávneho vzťahu, patrí do právomoci súdu, preto nie je dovolanie prípustné v zmysle dovolateľkou tvrdenej námietky podľa § 237 písm. a/ O.s.p.

27. Vzhľadom na ďalšiu námietku dovolateľky, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd skúmal, či sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, teda či je námietka dovolateľky v tejto časti dôvodná.

28. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu procesné práva. Podľa § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

29. Z prevažného obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie je arbitrárne, nezákonné a že sa v napadnutom rozhodnutí relevantným spôsobom nevysporiadal s nosnými dôvodmi jej odvolania. Jej ďalšia argumentácia v dovolaní spočívala v poukaze na nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacím súdom, ktorú však podporovala len námietkami, ktoré spochybňujú právne posúdenie veci.

30. Tu dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ žalovaná namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011).

31. Rovnako ústavný súd v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

32. V danom prípade odvolací súd skonštatoval, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie mal za preukázané, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej vzniklo plnením (vyvožením) na základe vykonateľného rozhodnutia, ktoré exekučné konanie bolo následne vyhlásené za neprípustné a zastavené z dôvodu, že platobný výmer - rozhodnutie na základe ktorého bolo exekučné konanie začaté, je nulitným aktom (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 23/2011). Odvolací súd ustálil vecnú správnosť odvolaním napadnutého prvoinštančného rozhodnutia, a preto ho

potvrdil. Podrobnejšie sa k jednotlivým odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd vyjadril na strane 5 a 6 napadnutého rozhodnutia.

33. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd alebo s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, alebo v rozpore s ustanovením (odôvodňovanie rozhodnutí) § 157 ods. 2 O.s.p., a preto nemožno jeho rozhodnutie považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

34. Ako už bolo vyššie spomenuté z obsahu dovolania taktiež vyplýva, že žalovaná nesúhlasí s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a odvolacím súdom.

35. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci bol síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho bolo možné uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ OSP), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladalo (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

36. Dovolateľka v dovolaní uvádza, že napáda rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu. Ohľadne výroku II. napadnutého rozhodnutia, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie vo veci samej, dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania proti tomuto výroku. Ohľadne výroku III. napadnutého rozhodnutia (trovy odvolacieho konania) dovolací súd bez ďalšieho konštatuje, že dovolanie žalovanej je v tomto prípade subjektívne neprípustné, nakoľko sa jedná o výrok, ktorý je v jej prospech.

37. Rozhodnutie súdu o súdnom poplatku či trovách konania, i keď je prípadne súčasťou rozsudku, má vždy povahu uznesenia (§ 167 O.s.p.). Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalovanej smeruje proti výroku rozsudku majúceho povahu takého uznesenia odvolacieho súdu, ktoré nie je uvedené v týchto ustanoveniach. Prípustnosť tejto časti dovolania žalovanej by zakladalo iba to, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p.

38. Nakoľko dovolateľka len všeobecne uviedla v dovolaní procesné vady (zmätočnosti) podľa § 237 písm. a/ a f/ O.s.p. (pri odôvodňovaní prípustnosti dovolania proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozhodnutia vo veci samej) a následne jej argumenty v dovolaní v súvislosti s napadnutým uznesením o vyrubení súdneho poplatku sa týkajú len nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom podstatná časť jej tvrdení je totožná s odvolacími námietkami, odkazuje v tejto časti dovolací súd na bod 15. až 23. tohto rozhodnutia (ohľadne namietanej vady podľa § 237 písm. a/ O.s.p.) a na bod 31. tohto rozhodnutia (ohľadne právneho posúdenia). Iné procesné vady podľa § 237 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľkou namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

39. Vzhľadom na to, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 O.s.p. a ani podľa § 239 O.s.p. prípustné, ňou tvrdené procesné vady uvedené v § 237 písm. a/ a písm. f/ O.s.p. preukázané neboli a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.